OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

OKM vastine sivistysvaliokunnalle

6.11.2024

Harjoittelukoulujen tilanne

- Harjoittelukouluilla ei nykyisin ole velvoitetta järjestää perusopetuslain mukaista erityistä tukea, kuten ei muillakaan ei-kunnallisilla järjestäjillä.
- Harjoittelukoulut kokevat, että koska heillä on tehtävä järjestää opettajankoulutukseen kuuluvia harjoitteluita, olisi hyvä, jos opettajaopiskelijat saisivat harjoittelukouluissa kokemusta myös erityisopetuksesta.
- Toisaalta harjoittelukoulut kokevat, että heillä ei ole resursseja järjestää opetusta kaikista haastavimman tuen tarpeen omaaville oppilaille, kuten pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaille. Erityisopettajan pienryhmäopetusta kuitenkin haluttaisiin toteuttaa, mutta se on haasteellista ilman lisäresursseja.
- Monet harjoittelukoulut ovat osa kunnan lähikouluverkkoa. Kuntien ja harjoittelukoulujen välillä on sopimuksia opetuksen järjestämisestä. Harjoittelukoulut haluaisivat vahvemman tuen sille, että kunnat resursoisivat harjoittelukouluja erityisopetuksen osalta. Mikäli kunnille osoitetaan uusia velvoitteita, tämä on korvattava kunnille valtion varoista.

Harjoittelukoulujen rahoituksesta

- Harjoittelukouluille kohdennetaan rahoitusta osana yliopistojen valtionrahoitusta. Kyseinen rahoitus kohdistuu erityisesti harjoittelukoulujen lukiokoulutukseen ja opetusharjoitteluun. Valtiovarainministeriö vastaa kotikuntakorvauksesta harjoittelukoulujen esi- ja perusopetukseen.
- Yliopistoille kohdennettavan rahoituksen perusteista on säädetty yliopistoasetuksessa (770/2009) ja yksityiskohtaisemmin opetus- ja kulttuuriministeriön asetuksessa yliopistojen perusrahoituksen laskentakriteereistä (170/2024). Asetusten mukaisesti harjoittelukoulujen rahoitus otetaan huomioon yliopistojen valtakunnallisissa tehtävissä. Valtakunnallisten tehtävien perusteella määräytyvään rahoitusosuuteen on vuosittain kohdennettavissa 9 prosenttia yliopistojen perusrahoituksesta.
- Kesken yliopistojen sopimuskauden valtakunnallisiin tehtäviin ei voi tehdä rahoitusmuutoksia, koska rahoitusosuus on säädöksissä määritelty kiinteäksi ja rahoituksen kohdentumisesta sovittu sopimuskauden alussa.
- Rahoitus kohdentuu harjoittelukouluille sellaisenaan ja ne päättävät itse sen tarkemmasta kohdentumisesta.
- Lisäksi yliopistojen harjoittelukoulut saavat peruspalvelujen valtionosuuslain mukaisen kotikuntakorvauksen.
- Harjoittelukouluille ei ole valtiontalousarviossa erillistä harkinnanvaraista avustusta kohdennettavaksi täydentämään sellaista toimintaa, jota valtiovarainministeriön hallinnoima kuntien ikäluokkapohjainen valtionosuus ei kata.

Yhteenveto

- Ministeriö toteaa, että yliopistojen harjoittelukouluille ei voida lisätä velvoitteita ilman, että niiden nykyistä rahoitusta lisätään.
- Esityksessä ei ole varattu rahoitusta yliopistojen valtionrahoituksen lisäämiseen taikka kotikuntakorvauksen nostamiseen esitettyä laajemmin.
- Valtioneuvosto on jo hyväksynyt yliopistojen uuden rahoitusmallin, joka tulee voimaan vuoden 2025 alusta. Yliopistojen sopimuskauden 2025–2028 neuvottelut opetus- ja kulttuuriministeriön ja yliopistojen välillä on myös saatu jo päätökseen.